

Ks. Michał Jagosz (Kraków-Rzym)

**Święta Jadwiga Królowa w wypowiedziach i staraniach
Karola kard. Wojtyły – Jana Pawła II
(4 IX 1959 – 8 V 2003)**

W ciągu dwudziestoletniego pasterzowania na stolicy św. Stanisława ks. biskup, potem arcybiskup i kardynał Karol Wojtyła mówił o Królowej Jadwidze 50 razy. Wykorzystywał do tego nabożeństwa dla młodzieży żeńskiej, która co roku w październiku czciła Królową na Wawelu. Okazją do zwrócenia uwagi na jej rolę były także uroczystości 600-lecia odnowy Uniwersytetu Jagiellońskiego, dwusetnej rocznicy kanonizacji św. Jana Kantego, dziesiątej rocznicy śmierci papieża Jana XXIII, który odprawiał Mszę świętą przy Krucyfiksie Jadwigi na Wawelu, stulecia urodzin kard. Adama Stefana Sapiehy, który wszczął proces beatyfikacyjny i gorliwie zabiegał o jej cześć, koronacji obrazów Matki Bożej w Sejnach i Czerwińsku, a także homilie, przemówienia, wygłoszone w Rzymie, Warszawie, Olsztynie, Igołomi, a przede wszystkim w Krakowie, z okazji beatyfikacji Maksymiliana Marii Kolbego, z udziałem Episkopatu Polski, prefektów Kongregacji ds. Kanonizacyjnych kard. Paolo Bertolego i kard. Paolo Raimondiego, zachęcające do modlitw o beatyfikację polskich Sług Bożych z Jadwigą na czele, odsłonięcia pomnika Grunwaldzkiego, Kongresu Teologów, a nade wszystko z okazji 600-lecia urodzin królowej Jadwigi¹. W wielu memoriałach, powołując się na dziedzictwo Ja-

¹ O *Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, zebrał i opracował ks. M. Jagosz, Kraków 1997 s. 193-287.

dwigi, prosił o przyznanie należnego miejsca w polskim środowisku uniwersyteckim Papieskiemu Wydziałowi Teologicznemu w Krakowie².

Księdzu kard. K. Wojtyła zawdzięczamy szereg tytułów używanych dziś we współczesnym kaznodziejstwie w odniesieniu do Królowej: „Znak Bożej Opatrzności”, „Obrończyni i krzewicielka wiary katolickiej”, „Patronka młodzieży”, „Patronka odpowiedzialnej miłości”, „Patronka chrześcijańskiej kultury humanistycznej”, „Opatrznościowa Królowa naszych dziejów”, „Najjaśniejsza postać naszych dziejów”, „Patronka, która otworzyła Polskę na chrześcijańską myśl europejską”, „Fundatorka Wydziału Teologicznego”, „Odnowicielka Uniwersytetu”, „Matka nauki polskiej”, „Matka wszystkich polskich teologów”, „Matka uczonych”, „Pani Wawelska”, „Matka narodów”, „Matka ludu”, „Matka ludów”, „Matka narodów chrześcijańskich”, „Matka chrestna narodu litewskiego”, „Matka narodu, która nadała nowy wymiar naszym dziejom”, „Matka ubogich”, „Patronka Europy”³.

Jako Pasterz Kościoła krakowskiego, z wdzięcznością i odpowiedzialnością noszący na swych ramionach wyhaftowany przez Jadwigę racjonal, zabiegał o wyniesienie Jej do chwały ołtarzy. Nie tylko potwierdził istniejący kult, ale popierał go i szerzył listami pasterskimi, odezwaniami i kazaniem okolicznościowymi.

Działalność księdza kardynała Karola Wojtyły, jak słusznie stwierdził w swym artykule pt. *Sesje historyczne w okresie pasterzowania Karola Wojtyły* ksiądz Jerzy Wolny na stronach 468–475,

zakończyła długą drogę do prawnego uznania kultu błogosławionej Jadwigi królowej. W akcji tej zostały wykorzystane takie czynniki, jak listy pasterskie, wykłady historyczne, specjalne teksty modlitewne, kazno-

² K. Wojtyła, *Nauczyciel i Pasterz*, t. 2: *Memoriały i pisma do Rządu i Władz Administracyjnych 1959–1978*, zebrał i oprac. M. Jagosz, Kraków 1998, s. 14 n., 267 n., 275–279, 309–311, 318 n., 322, 327, 329, 365–369, 376, 406–408, 410, 417, 421 n.; *Wyższe szkolnictwo kościelne w Polsce. Wizja kardynała Karola Wojtyły i jej realizacja*, Kraków 2002, s. 99–161.

³ M. Jagosz, *O Świętej Jadwidze Królowej...*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 51 (1998), s. 60.

dziejstwo, pielgrzymki do grobu błogosławionej, uroczyste nabożeństwa. W rezultacie akcja przyniosła dorobek piśmienniczy z historii epoki, wzbogacenie kaznodziejstwa, powstanie praktyki pielgrzymek, popularyzację zagadnień historycznych. W zakresie kultu wzbogaciła się we wszystkich kierunkach znajomość osoby królowej Jadwigi, jej zasług w dziejach narodowych. Niedostrzegalna pozostaje sfera duchowych przeżyć, proces uświęcania i duchowego rozwoju.

Księdzu kardynałowi Karolowi Wojtyłe, autorowi największej ilości zamieszczonych w książce pt. *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...* tekstów dotyczących Świętej Jadwigi, przypadło jako papieżowi potwierdzić wydaną przez siebie w 1974 roku sentencję o ciągłości Jej kultu, odprawić po raz pierwszy Mszę Świętą ku czci królowej w katedrze wawelskiej (8 VI 1979), dokonać elewacji jej błogosławionych szczytków (10 VI 1987) i wreszcie kanonizacji (8 VI 1997).

Dla pełniejszego obrazu troski księdza kardynała Karola Wojtyły o kanonizację Jadwigi, oprócz jego wypowiedzi przedstawionych w niniejszym opracowaniu, wskazano również na szereg innych czynności związanych z podjętym przez niego drugim procesem kanonicznym, mającym na celu stwierdzenie nieprzerwanego kultu Królowej. Wyszczególniono tu także spotkania z pracownikami Kongregacji ds. Kanonizacyjnych, które świadczą o jego żywym zainteresowaniu sprawą wyniesienia na ołtarze Królowej.

Wyliczone zostały poniżej w porządku chronologicznym zasadnicze czynności i wypowiedzi księdza kardynała Karola Wojtyły – Jana Pawła II z notami bibliograficznymi w oparciu o *Kalendarium życia Karola Wojtyły* w opracowaniu księdza Adama Bonieckiego, o dotychczas opublikowaną spuściznę Autora, o wydane przez Ośrodek Dokumentacji Pontyfikatu Jana Pawła II tomy *Bibliografii* oraz o materiały dotychczas nie publikowane, stąd też te ostatnie przytacza się w dłuższych fragmentach.

Zgromadzono je w archiwum postulacji w Rzymie w czasie trwania procesu kanonizacyjnego oraz w czasie przygotowania do druku pracy pt. *Beatyfikacja i kanonizacja Św. Jadwigi Królowej*⁴.

⁴ Ks. M. Jagosz, *Beatyfikacja i kanonizacja Św. Jadwigi Królowej*, Kraków 2003.

1959

4 IX 1959r.: List Postulacyjny Episkopatu Polski do Ojca Świętego Jana XXIII.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, zebrał i opracował ks. Michał Jagosz, Kraków 1997, s. 108–110.

Katedra Wawelska, 15 X 1959 r.

Msza o beatyfikację królowej Jadwigi, kazanie dla dziewcząt - *Kalendarium życia Karola Wojtyły*, Kraków 1983 (dalej = *Kalendarium*), s. 173.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 193–195.

1960

Katedra Wawelska, 17 VII 1960 r.: Msza o beatyfikację królowej Jadwigi na Wawelu, cicha, *Kalendarium*, s. 179.

1962

27 XI 1962r.: nominacja postulatora, ks. dr. Władysława Rubina, przez wikariusza kapitulnego archidiecezji krakowskiej ks. bp. Karola Wojtyłę.

Jesień 1962: rozmowa ks. bp. Karola Wojtyły z prof. Oskarem Haleckim na temat prac związanych z procesem beatyfikacyjnym Królowej Jadwigi.

1963

Katedra wawelska, 3 VII 1963 r.: kazanie poświęcone pamięci Jana XXIII wygłoszone przed ołtarzem królowej Jadwigi na Wawelu - *Kalendarium*, s. 204.

Druk w: Ks. Karol Wojtyła, biskup-arcybiskup-kardynał, *Aby Chrystus się nami postugiwał*, Kraków 1979, s. 452–456; „Znak” 15 (1963), nr 7–8, s. 765–69; Karol Wojtyła, *Il potere e la croce*, trad. di Aldo Cantari, prefazione di L. Castiglione, Roma 1989, s. 59–64.

16 X 1963 r.: list postulacyjny Episkopatu Polski do Ojca Świętego Pawła VI.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 108–110.

Sześćsetlecie Uniwersytetu Jagiellońskiego, Watykan 19 października 1963, *Kalendarium*, s. 206.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 196–198; Ks. Karol Wojtyła, biskup-arcybiskup-kardynał, *Przemówienie i wywiady*

w *Radio Watykańskim*, oprac. ks. Michał Jagosz, Rzym 1987, s. 12-15; także: „Tygodnik Powszechny” 1964, nr 21; „Duszpasterz Polski” 1964, nr 2, s. 134-137.

19 XI 1963 r.: ks. bp Karol Wojtyła przekazuje Kongregacji ds. Kanonizacyjnych 18 dokumentów wystawionych przez Królową Jadwigę, odnalezionych przez dr Wandę Maciejewską oraz księży prof.: Józefa Nowackiego, Antoniego Liedtkego i Czesława Skowrona.

1964

Wiedeń, 3 II 1964 r.: list postulacyjny Episkopatu Austrii do Ojca Świętego Pawła VI.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 103-104.

Ingres do katedry wawelskiej, Kraków 8 III 1964r.; *Kalendarium*, s. 215.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 103-104; Ks. Karol Wojtyła, biskup-metropolita-kardynał, *Kazania 1962-1978*, Kraków 1979, s. 11-18; *Aby Chrystus się nami posługiwał*. Kraków 1979, s. 199-202; „Notificaciones” 1964, n. 5/6, s. 82-87; „Przewodnik Katolicki” 54 (1964), s. 139-140; „Tygodnik Powszechny” 18 (1964), nr 12, s. 3; Karol Wojtyła, *Die Freiheit des Glaubens Predigten zum Kirchenjahr*. Ubertr., eingel. u. hrsg. von Theo Mechtenberg, Kevelaer, Butzon und Bercker 1981, s. 19-25.

Kazanie na 600-lecie Uniwersytetu Jagiellońskiego Kościół św. Anny 10 V 1964r.; *Kalendarium*, s. 222.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 205-206; *Aby Chrystus się nami posługiwał*, Kraków 1979, s. 203-209.

Katedra na Wawelu 5 IX 1964 r., uroczystość z okazji 600-lecia zatwierdzenia przez papieża założenia uniwersytetu w Krakowie (1 i 13 IX 1364) czyli właściwej jego erekcji. Uroczystość otworzył arcybiskup Wojtyła (brak tekstu w ODP), referaty wygłosili ks. bp prof. dr Piotr Kałwa i prof. dr Adam Vetulani. Udział wziął kardynał Wyszyński, arcybiskupi Kominek i Baraniak, 33 biskupów, zaproszeni profesorowie UJ, przedstawiciele KUL. Uroczystość rozpoczęło *Gaude Mater Polonia*. Po wykładach - podziękowanie i prośba o wspólne odśpiewanie pieśni Bogurodzica i o wspólną modlitwę za fundatorów UJ: króla Kazimierza, sługę bożą królową Jadwigę i króla Władysława Jagiełłę. Dalsza część uroczystości w kolegiacie św. Anny w Krakowie z kazaniem ks. kard. Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski; *Kalendarium*, s. 225.

Przemówienia na rozpoczęcie ranej i popołudniowej sesji: ODP, sygn. KW 2, 16.

List na uroczystość św. Jana Kantego; Kraków, 10 września 1964

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 206–209; Ks. kardynał Karol Wojtyła, arcybiskup-metropolita-krakowski, *Nauczyciel i Pasterz. Listy pasterskie – komunikaty – zarządzenia (1959–1978)*, zebrał i oprac. ks. Michał Jagosz, Rzym 1987 (dalej = *Nauczyciel i Pasterz*), s. 115–118; także: „*Notificationes*” 1964, s. 247–251.

W Krakowie, 11 XII 1964 roku, w czasie Zebrania Rady Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie przedstawił stan prac nad beatyfikacją Jadwigi; *Kalendarium*, s. 229.

1965

Przemówienie w czasie uroczystości 20-lecia istnienia hierarchii polskiej na Warmii, Olsztyn 20 VI 1965; *Kalendarium*, s. 237.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 209–211; „*Warmińskie Wiadomości Diecezjalne*” 20 (1965), nr 6, s. 20, 22, il.

1 IX 1965, list Episkopatu Polski do Ojca Świętego Pawła VI o Millennium.

18 XI 1965: List Episkopatu Polski do Episkopatu Francji

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 105–106; *Millenaire Chretien de la Pologne*, Paris 1966, p. 6–8; „*La Pensee Catholique*” 1967, p. 36–47.

Rzym 7 XII 1965, list postulacyjny Episkopatu Francji do Ojca Świętego Pawła VI.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 106.

16 XII 1965, List Episkopatu Polski na Tysiąclecie Chrześcijaństwa.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 111–113.

Watykan 17 XII 1965: Milenijny list Ojca Świętego Pawła VI.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 17–21; P. Raina, „*Te Deum*” Narodu Polskiego. *Obchody Tysiąclecia Chrztu Polski w świetle dokumentów kościelnych*, Olsztyn 1991, s. 24–27; „*L’Osservatore Romano*” 106 (1996), nr 41, s. 1.

1966

Odezwa do kapłanów z okazji XI Tygodnia Miłosierdzia, Kraków 28 września 1966.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 211–212; *Nauczyciel i Pasterz*, s. 190; także: Karol Wojtyła, *Il Buon Pastore. Scritti, discorsi e lettere pastorali*, traduzione di E. Cywiak i R. Panzone, introduzione: L. Castiglione, Roma 1978, s. 135–136; „*Notificationes*” 1966, s. 245.

Modlitwa abp. Karola Wojtyły przed krucyfiksem Królowej Jadwigi w Wielki Piątek o godz. 15.00, 8 kwietnia 1966.

Druk w: *Kalendarium* (wyd. 2), s. 217.

Ks. dr Piotr Naruszewicz, zajmujący się sprawą procesu królowej Jadwigi od 16 III 1959, przedstawił w Sekcji Historycznej Kongregacji Rytów ks. dr. Czesława Skowrona, oddelegowanego przez ks. abp. Karola Wojtyłę. Ks. dr Skowron otrzymał od ks. F. Veraya dokumentację dotyczącą królowej do opracowania skrótu aktów procesu krakowskiego.

1967

Stulecie urodzin księcia kardynała Adama Stefana Sapięhy Watykan, 12 V 1967 r.; *Kalendarium*, s. 271.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 212–213; *Przemówienia i wywiady w Radio Watykańskim*, s. 67–71; także: „Notificaciones” 1967 nr 516, s. 94–96; „Przewodnik Katolicki” 1967 nr 23, s. 204

Czerwiec 1967: rozmowa w Kongregacji ds. Kanonizacyjnych ks. kard. Karola Wojtyły z Relatorem Generalnym O. Melchiorem Pobladurą i ks. F. Verayem na temat procesu królowej Jadwigi.

Komunikat o 200 rocznicy kanonizacji św. Jana Kantego, Kraków 26 października 1967.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 213; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 232.

W katedrze wawelskiej 12 XI 1967; Msza święta i modlitwy o beatyfikację królowej Jadwigi z młodzieżą męską m. Krakowa. *Kalendarium*, s. 289.

Tekst w: ODP, sygn. KW 3.

1968

15 IX 1968: list postulacyjny ks. bpa Antoniego Pawłowskiego, ordynariusza wrocławskiego, do Ojca Świętego Pawła VI, wystosowany na prośbę ks. kard. Karola Wojtyły.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 355

7 X 1968: list postulacyjny abp. Antoniego Baraniaka, metropolity poznańskiego, do Ojca Świętego Pawła VI, wystosowany na prośbę ks. kard. Karola Wojtyły.

Jesień 1968. Paweł VI w czasie audiencji pyta ks. kard. Karola Wojtyłę o stan procesu Królowej Jadwigi.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią....*, dz. cyt., s. 214.

Modlitwa o Polskich Świętych, w katedrze na Wawelu 16 grudnia 1968 r., nabożeństwo błagalne o beatyfikację królowej Jadwigi, Brata Alberta i innych polskich kandydatów na ołtarze z udziałem ks. Prymasa i Episkopatu, *Kalendarium*, s. 320–321; *Modły o uproszenie beatyfikacji Sług Bożych*, „Hejnał Mariacki” 14 (1969) nr 3, s. 7; W. Gramatowski, Z. Wilińska, *Karol Wojtyła w świetle publikacji. Bibliografia*, Città del Vaticano 1980, s. 176.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią....*, dz. cyt., s. 214–215; „POS Biulelyn Informacyjny” 3 (1969) N. 3 (27), s. 17–21; *Świadectwo oddania bez reszty. Karol Wojtyła o bł. Bracie Albercie Chmielowskim*, Kraków 1984, s. 57–60.

1969

Katedra na Wawelu, 28 kwietnia 1969 r., Msza święta o beatyfikację królowej Jadwigi z kazaniem; *Kalendarium*, s. 337.

Brak tekstu w ODP.

1970

Do księdza biskupa Bogdana Sikorskiego, ordynariusza diecezji płockiej (Na koronację obrazu Matki Boskiej Czerwińskiej), Kraków 4 września 1970 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią....*, dz. cyt., s. 215–216; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 338–339.

1971

List do Prezesa Rady Ministrów PRL w sprawie Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie, Kraków 18 czerwca 1971

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią....*, dz. cyt., s. 215–216; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 378–379.

1972

Do rządców parafii i kościołów archidiecezji krakowskiej (W sprawie kultu Królowej Jadwigi), Kraków 17 lutego 1972.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 217-218; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 397.

10 III 1972, list ks. kard. Karola Wojtyły do Kongregacji w sprawie dalszego postępowania kanonicznego w procesie Królowej Jadwigi

17 III 1972, odpowiedź ks. kard. Paolo Bertolego, prefekta Kongregacji ds. Świętych, na list kard. Karola Wojtyły z instrukcją Kongregacji.

List do kapłanów w sprawie Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie, Kraków 17 lipca 1972 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 218-221; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 410-415; także: „*Notificationes*” 1977, s. 239; „*Duszpasterz Polski Zagranicą*” 24 (1973), nr 3/106, s. 250-254; „*Pismo Okólne*” 5 (1972), nr 40, s. 6-10.

Katedra na Wawelu 17 VII 1972 r., Msza św. z kazaniem na rocznicę bł. królowej Jadwigi. *Kalendarium*, s. 459; *Królowa Jadwiga Błogosławiona?* [Przez] (A.L.). „*Za i przeciw*” 16 (1972) nr 32, s. 10; Celebra Mszy św. i okolicznościowa homilia w katedrze na Wawelu w 573 rocznicę śmierci Królowej Jadwigi; (W. Gramatowski, Z. Wilińska, *Karol Wojtyła w świetle publikacji. Bibliografia*, s. 196).

Brak tekstu w ODP.

Nauka jako dobro Narodu, Kościoła i Ludzkości. Słowo na rozpoczęcie roku akad. Kraków 25 września 1972 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 222-224; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 427-430; także: „*Pismo Okólne*” 5 (1972), nr 46, s. 7-9.

Modlitwa do błogosławionej Królowej Jadwigi, fundatorki krakowskiej „*Alma Mater*”, Kraków 25 września 1972 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, s. 224-225; *Nauczyciel i Pasterz*, s. 430-431.

Komunikat (o udziale księży kardynałów w uroczystościach oświęcimskich), Kraków 30 września 1972 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 225-226; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 440-441.

Katedra wawelska 15 października 1972 r., O bł. Jadwidze Królowej z okazji uroczystości oświęcimskich, katedra wawelska 15 października 1972, Msza święta i modlitwy o beatyfikację królowej Jadwigi - pod przewodnictwem kard. Jana Króla. *Kalendarium*, s. 467.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 226-228; „*POS Biuletyn Informacyjny*” 6 (1972) N. 11(71), s. 129-131.

20 X 1972: ks. kard. Karol Wojtyła ustanawia Komisję Historyczną do zbadania ciągłości kultu sł. b. Jadwigi.

2 XI 1972: ks. kard. Karol Wojtyła rozpoczyna prace ustanowionego przez siebie Trybunału.

Słowo Pasterskie na 100 rocznicę śmierci Sługi Bożego Edmunda Bojanowskiego Kraków, 2 listopada 1972.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 228; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 444–446.

1973

Homilia wielkanocna katedra krakowska 22 kwietnia 1973; *Kalendarium*, s. 517.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 228; „*POS Biuletyn Informacyjny*” 7 (1973) N. 7–8 (79–80), s. 67–68.

Rocznica śmierci Sługi Bożego Jana XXIII Kraków, 22 maja 1973.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 229; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 480.

Msza św. z okazji 10 rocznicy śmierci Jana XXIII przed krucyfiksem Królowej Jadwigi.

Druk w: *Kalendarium* (wyd. 2), s. 435.

List do kapłanów w sprawie Papieskiego Wydziału Teologicznego Kraków, 25 sierpnia 1973 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 229–231; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 490–491.

27 VIII 1973: wizyta kard. L. R. Raimondi i abp. G. Casoria, prefekta i sekretarza. Kongregacji ds. Kanonizacyjnych, na zaproszenie kard. K. Wojtyły. Ks. kardynał koncelebrował mszę św. w katedrze wawelskiej przy ołtarzu św. Stanisława o pomyślny przebieg spraw beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych podejmowanych przez Kościół krakowski i spotkał się w rezydencji Metropolity Krakowskiego z postulatorami i wicepostulatorami oraz trybunałami. *Kalendarium*, s. 533.

2 X 1973, Pro memoria z racji wizyty ad limina do kard. Luigi Raimondiego, prefekta Kongregacji ds. Kanonizacyjnych, w którym poleca szczególniejszej uwadze procesy Królowej Jadwigi, Anieli Salawy, Karoliny Kózkówny oraz brata Alberta Chmielowskiego, *Kalendarium*, s. 533.

W Krakowie 10 grudnia 1973 r. na posiedzeniu Rady Papieskiego Wydziału Teologicznego, ks. kardynał nawiązał do uroczystości 500-lecia śmierci św. Jana Kantego i 600-lecia urodzin królowej Jadwigi, fundatorki Wydziału Teologicznego i co jest okazją do dalszych inter-

wencji także w Stolicy Apostolskiej w sprawie przywrócenia – tej uczelni należnych praw; *Kalendarium*, s. 548.

Tekst w ODP, sygn. KW 48.

1974

600 rocznica urodzin bł. Królowej Jadwigi (Zapowiedź) Kraków, 11 stycznia 1974

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 231–234; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 515–517; „Apostolstwo Chorych”, 45 (1974), nr 5, s. 5–7; „Biuletyn Informacyjny”, 8 (1974), nr 2, s. 17–20; Wojtyła Karol, *Chiamati all'amore. Itinerari di Santità*. Premessa di Gino Concetti, Roma 1980, s. 101–105; „Gość Niedzielny” 43 (1974) nr 10, s. 1; „Notificationes” 1974, s. 6–8; *Pismo Okólne...*, 7 (1974) nr 8, s. 14–16; „Sodalis Polonia” 54 (1974), nr 1, s. 204–205.

Oplątek z Bractwem Kurkowym w Krakowie, kaplica Kurii Metropolitalnej w Krakowie, 20 stycznia 1974; *Kalendarium*, s. 556–557.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, s. 234–237

30 I 1974, Konferencja księży dziekanów w rezydencji abpa Krakowskiego na temat Roku Świętego i 600-lecia urodzin bł. Jadwigi Królowej

Druk w: *Kalendarium* (wyd. 2), s. 462.

Przygotowanie do sześćsetlecia urodzin błogosławionej Jadwigi królowej Bazylika Mariacka, 10 lutego 1974 r.; *Kalendarium*, s. 561;

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 237–240; „POS Biuletyn Informacyjny” 8 (1974), s. 17–20; „Duszpasterz Polski Zagranicą” 25 (1974) nr 3, s. 306–310; „Tygodnik Powszechny”, 28 (1974) nr 29, s. 2.

Mogiła, 10 II 1974; *Kalendarium*, s. 560.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 241–243; Karol Kardynał Wojtyła, *Wybór kazań nowohuckich oraz homilie Jana Pawła II w Krakowie-Nowej Hucie*, zebrał, wstępem opatrzył i oprac. O. J. Stożek OCist., Kalwaria Zebrzydowska 1989, s. 27–30.

Sześćsetlecie urodzin bł. Jadwigi Królowej katedra wawelska, 17 lutego 1974; *Kalendarium*, s. 561.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 244–245; „Apostolstwo Chorych” 45 (1974) nr 5, s. 5–7; „Gość Niedzielny” 43 (1974) nr 10, s. 1, il.; „Notificationes” 1974, s. 6–8; *Die Freiheit des Glaubens*, s. 219–224 (pt Hedvig. Adel des Herzens).

Kazanie do młodzieży, katedra wawelska, 17 lutego 1974, archidiecezjalna młodzieżowa pielgrzymka Roku Świętego i uroczystość 600-lecia królowej Jadwigi, *Kalendarium*, s. 562.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 246–250.

Sześćsetlecie urodzin bł. Jadwigi Królowej, katedra wawelska, 18 lutego 1974

We właściwy dzień urodzin królowej Jadwigi, uroczysta msza św. z udziałem kapituły i Seminarium Duchownego, *Kalendarium*, s. 562.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 250–253; *Królowa Polski i Wawelu Pani. Z odezwy kard. K. Wojtyły [na 600-lecie urodzin królowej Jadwigi]*, oprac. J. D. „Przewodnik Katolicki” 64 (1974) nr 19, s. 45, il.

28 II 1974, kaplica domowa, sentencja o kulcie królowej Jadwigi; *Kalendarium*, s. 564.

Zawiadomienie o uroczystości św. Stanisława biskupa, męczennika, patrona polski i archidiecezji krakowskiej, Kraków 6 marca 1974 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 253; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 531–532; „Notificationes” 1974 s. 56–57

Uroczystość św. Tomasza z Akwinu, bazylika. OO. Dominikanów w Krakowie 7 marca 1974, *Kalendarium* s. 566.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 253–255.

Rok Święty

Igołomia, 19 marca 1974; *Kalendarium*, s. 568.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, s. 255–256, *Świadectwo oddania bez reszty*, s. 76 (fragment).

Rzym 31 III 1974 r., kościół św. Stanisława, Msza św. koncelebrowana, kazanie na 600-lecie królowej Jadwigi, *Kalendarium*, s. 569.

Druk w: „POS Biuletyn Informacyjny” 8 (1974) nr 4, s. 1–2 (streszczenie kazania).

Przed uroczystością św. Stanisława, Kraków 12 kwietnia 1974 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 256–257; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 534–535; *Aby Chrystus ...*, dz. cyt., s. 310–311; „Pismo Okólne” 7 (1974) nr 20, s. 12–13; „Tygodnik Powszechny” (1974) nr 19, s. 1.

W katedrze wawelskiej 29 kwietnia 1974 r. na rozpoczęcie nowenny do św. Stanisława, *Kalendarium*, s. 573.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 257–260; „POS Biuletyn Informacyjny” 8 (1974) nr 7, s. 102–105; *Die Freiheit des Glaubens*, s. 214–218.

List na 600-lecie urodzin bł. Jadwigi. Paweł VI Czczigodnemu Bratu Naszemu Karolowi Kardynałowi Wojtyła, Watykan 10 V 1974.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 21-22; *Epistula sextum seculum expletum*, AAS 66 (1974), s. 433-434, „Notificationes” 1974, s. 129-130; *Paolo VI cantore dei santi. Lettere e messaggi per celebrazioni di Santi*, a cura di Angelo Bonetti, vol. III, Vaticana 1996, s. 164-166.

W katedrze wawelskiej 11 V 1974 r., w czasie nabożeństwa ku czci bł. królowej Jadwigi w obecności kardynałów Wyszyńskiego i Šepera i bp. De Smedta z Brugii, polskich biskupów, wydziałów teologicznych z całej Polski, mówi o kanoniczności kultu królowej Jadwigi jako uznanego przez ordynariuszów i pochodzącego sprzed konstytucji Urbana VIII *Caelestis Jerusalem* z roku 1634, i zapowiada złożenie prośby o potwierdzenie świętości królowej Jadwigi przez Stolicę apostołską *per viam cultus*; *Kalendarium*, s. 581.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 260-264; Ks. Karol Wojtyła, biskup-metropolita-kardynał, *Aby Chrystus się nami posługiwał*, Kraków 1979, s. 242-243; także: *Chiamati all'amore*, s. 109-115; „Duszpasterz Polski Zagranicą” R 25 (1974), nr 3, s. 319-320; „Notificationes e Curia Cracoviensi” 1974, nr 5/6, s. 100-104; „Pismo Okólne” 7 (1974) nr 21, s. 11-12; „Tygodnik Powszechny” 28 (1974), nr 23, s. 1; (fragment kazania z dnia 11 maja 1974 r., *Słowo wstępne*, w: Stabińska Jadwiga, *Królowa Jadwiga*, wyd. 2, Kraków 1975, s. 5-6).

Suchedniów (diecezja sandomierska) 17 czerwca 1974 r. nabożeństwo w intencji beatyfikacji sługi bożej królowej Jadwigi z homilią, *Kalendarium*, s. 591.

Brak tekstu w ODP.

Kraków 25 VI 1974, Poszerzone posiedzenie Rady Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie (w rezydencji na Franciszkańskiej 3) z udziałem biskupów częstochowskich Stefana Bareły i Tadeusza Szwaigrzyka, pracowników Seminarium Duchownych związanych z Wydziałem umową o współpracy: Częstochowskiego, Śląskiego, Tarnowskiego, Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy, seminariów zakonnych Paulinów, Salezjanów, Zmartwychwstańców. Na zakończenie w katedrze na Wawelu modlitwy przy sarkofagu uczestników Ogólnopolskiego Kursu Katechetycznego z okazji 600-lecia królowej Jadwigi; *Kalendarium*, s. 592.

12 IX 1974, konferencja księży dziekanów w rezydencji abpa Krakowskiego na temat programu duszpasterskiego i 600-lecia urodzin bł. Jadwigi Królowej.

Druk w: *Kalendarium* (wyd. 2), s. 493.

Odezwa w związku z parafialnymi obchodami 600 rocznicy urodzin
bł. Jadwigi królowej, Kraków 14 września 1974 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 264-265;
Nauczyciel i Pasterz, dz. cyt., s. 565-566; także „Pismo Okólne” 7 (1974) nr
44, s. 13.

Do uczestników uroczystości inauguracyjnej roku akademickiego
na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, Kraków 17 września
1974 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 265-266;
Nauczyciel i Pasterz, dz. cyt., s. 566-567.

Sześćsetlecie urodzin błogosławionej Jadwigi królowej. Przemówie-
nie w Radio Watykańskim, Watykan 16 października 1974 r.; *Kalenda-
rium*, s. 603-604.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 266-267;
Przemówienia i wywiady w Radio Watykańskim, dz. cyt., s. 122-130.

Bł. *Jadwiga królowa jest nam potrzebna (...)* – kazanie wygłoszone
w kościele Wszystkich Świętych, Warszawa, 26 listopada 1974 roku; *Ka-
lendarium*, s. 613.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 268-273;
„POS Biuletyn Informacyjny” 9 (1975) N. 2-3, s. 13-16.

1975

Słowo wstępne. [Uroczystości w Krakowie w 1974 r.: 600-lecie uro-
dzin błogosławionej królowej Jadwigi, 50-lecie pracy naukowej prof.
Adama Vetulaniego], Kraków 1975.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 274; „Ana-
lecta Cracoviensia” 7 (1975), s. 11-14; tekst również w jęz. franc.; Słowo
wstępne zostało napisane do tomu z dedykacją: *W hołdzie Błogosławionej
Królowej Jadwidze*.

29 maja 1975, Boże Ciało, procesja z Wawelu ulicami Krakowa, ka-
zanie przy I. ołtarzu: „Raduję się z tego, że stoimy tutaj wspólnie z tak
licznymi przedstawicielami społeczeństwa katolickiego naszego miasta
(...) że mogę dzisiaj przywdziać do tej celebry kapę, którą mi ofiarował
Ojciec Święty Paweł VI wraz z listem, jaki przesłał zeszłego roku, na 600
rocznicę urodzin naszej błogosławionej królowej Jadwigi”; *Kalendarium*,
s. 643.

Kazanie wygłoszone w czasie uroczystości koronacyjnej obrazu
Matki Bożej w Sejnach z okazji 50-lecia diecezji łomżyńskiej; *Kalenda-
rium*, s. 651, Sejny 6 września 1975.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 275-279.

List do młodzieży na początek roku szkolnego Kraków 8 IX 1975 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 279-280; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 596-598; „Pismo Okólne” 8 (1975) nr 39, s. 8-10.

Inauguracja roku akademickiego w Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, Kraków 17 września 1975 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 279-280; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 602-603.

1976

Informacja o Kongresie Teologów Polskich, Kraków 21 lipca 1976 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 281; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 649.

16 IX 1976 roku w katedrze wawelskiej, Msza święta koncelebrowana z okazji Kongresu Teologów Polskich: „Trzeba, aby w szczególny sposób uwydatniono bł. królową Jadwigę, którą z coraz większą świadomością i przekonaniem nazywamy Matką wszystkich polskich teologów”; *Kalendarium*, s. 712, homilia wygłoszona w czasie Mszy św. koncelebrowanej z okazji IV Kongresu Teologów Polskich.

ODP, sygn. KW 62, msp., s. 2.

Inauguracja roku akademickiego w Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, Kraków 5 października 1976.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 281; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 660.

Komunikat w związku z odsłonięciem w Krakowie Pomnika Grunwaldzkiego Kraków 6 października 1976 r.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 282; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 660-661.

Katedra krakowska 15 X 1976r., w przeddzień odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego na pl. Jana Matejki w Krakowie, ks. kardynał odprawił Mszę św. w katedrze przy grobach zwycięzcy spod Grunwaldu, króla Władysława Jagiełły i jego małżonki bł. królowej Jadwigi. Wygłosił też przemówienie przed końcowym błogosławieństwem. Kazanie podczas mszy św. wygłosił kustosz katedry ks. prał. Figlewicz, świadek odsłonięcia pomnika. w 1910 roku; *Kalendarium*, s. 717.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 283-284; „POS Biuletyn Informacyjny” 10 (1976) N. 11, s. 145-146.

Watykan 29 XI 1976r., audiencja u Pawła VI z ks. prof. M. Jaworskim i ks. prof. T. Pieronkiem, wręczenie Ojcu Świętemu ostatniego tomu rocznika „*Analecta Cracoviensia*”, poświęconego pamięci bł. królowej Jadwigi; *Kalendarium*, s. 725.

16 XII 1976: do Wiernych Ośrodka Duszpasterskiego pw. bł. Królowej Jadwigi na Krowodrzy, na ręce księdza kanonika Jana Dziaska.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 285.

1977

Inauguracja roku akademickiego na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, Kraków 22 września 1977.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 286; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 706.

1978

Homilia wielkanocna, katedra wawelska 26 marca 1978; *Kalendarium*, s. 808.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 286; Ks. Karol Wojtyła, biskup-metropolit-kardynał, *Kazania 1962-1978*. Kraków 1979, s. 44-49.

Kazanie na pogrzebie ks. bp. Józefa Drzazgi, Olsztyn 18 września 1978, „(...) Na tych ziemiach - pamiętamy dobrze - w różny sposób starano się podwyższać Krzyż Chrystusa. Były takie czasy, odległe, kiedy czyniono to przy pomocy miecza (...) tej metodzie sprzeciwiała się służebnica Boża królowa Jadwiga (...), także na Soborze w Konstancji rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, wielki Paweł Włodkowic (...). Jeżeli przed kilkudziesięciu laty znów Polska wróciła na ziemię Warmi i Mazur, do tej diecezji, jeżeli przyszedli tutaj znowu polscy biskupi i kapłani, to może dalekim tłem, a równocześnie głębokim uzasadnieniem dla tego dziejowego procesu była właśnie ta prawda o podwyższeniu Krzyża w sercach ludzkich; i ta metoda błogosławionej królowej wawelskiej i ta nauka Pawła Włodkowica (...). Trzeba o tym wspominać, gdy stoimy przy trumnie pierwszego biskupa ordynariusza diecezji warmińskiej znów po latach”, *Kalendarium*, s. 828.

Druk w: „*Biuletyn Informacyjny*”, 12 (1978) nr 12, s. 216-220; „*Warmińskie Wiadomości Diecezjalne*” 1978, nr 6, s. 284-288.

Słowo na inaugurację nowego roku akademickiego w Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, Kraków 2 października 1978.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 287; *Nauczyciel i Pasterz*, dz. cyt., s. 766-767, „Pismo Okólne” 11 (1978) nr 47, s. 15

Jan Paweł II został wybrany Namiestnikiem Chrystusowym 16 października 1978 roku, w dzień koronacji Królowej Jadwigi. Jako Papież odwołuje się do Niej wielokrotnie sławiąc jej świętość.

„Długo czekałaś Jadwigo” – powiedział Jan Paweł II na Krakowskich Błoniach w czasie uroczystości kanonizacyjnej Królowej. Janowi Pawłowi II zawdzięczamy 43 wypowiedzi przed kanonizacją, w których wspominał Jadwigę. Czynił to np. z okazji inauguracji roku akademickiego Papieskiego Wydziału Teologicznego i od 1982 roku Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, z okazji swych kolejnych wizyt w Polsce, 600-lecia Jasnej Góry, doktoratu honorowego na Uniwersytecie Jagiellońskim, translacji relikwii Królowej, 600-lecia chrystianizacji Litwy, wizyty w Wilnie, na Węgrzech i w korespondencji z Episkopatem węgierskim, w czasie spotkań z Polakami w Kurytybie, w Castel Gandolfo, celebrowania Mszy św. dla pielgrzymów z Polski, spotkań przyjaciół Fundacji Jana Pawła II, z okazji beatyfikacji matki Franciszki Siedliskiej, Anieli Salawy, przy otrzymaniu odznaczenia *Cracoviae Merenti*, na którym widnieje postać Królowej, w liście apostołskim z okazji Roku Maryjnego *Mulieris dignitatem*, w którym Jadwigę Królową wylicza obok świętych niewiast ewangelizatorek. Wśród tekstów papieskich nie brak listu apostołskiego *Motu proprio Beata Hedvigis* ustanawiającego Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie, deklaracji beatyfikacyjnej, dekretów o heroicznosci cnót i cudu oraz tekstów wygłoszonych z okazji kanonizacji⁵. Do jej postaci wrócił z okazji pierwszej rocznicy kanonizacji, 600-lecia jej śmierci oraz kanonizacji św. Kingi⁶,

⁵ *O Świętej Jadwidze...*, dz. cyt., s. 23-100.

⁶ Jan Paweł II, *Homilia w czasie kanonizacji bł. Kingi*, AAS 91 (1999), s. 1056-1062.

z okazji Narodowej Pielgrzymki Roku Świętego, a także z okazji jubileuszu sześćsetlecia odnowienia Akademii Krakowskiej.

List do Archidiecezji krakowskiej. „Bogu składam w ofierze tę umiłowaną ziemię”, Watykan 24 X 1978.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 23; *Nauczanie Papieskie I*, 1978 (październik–grudzień), Poznań 1987, s. 23–24.

1979

List do biskupów węgierskich, Rzym 13 I 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 24; *Nauczanie Papieskie II*, 1, 1979 (styczeń–czerwiec), Poznań 1990, s. 28–30.

List do biskupów, kapłanów i wiernych z Węgier, „Odwaga i jedność w pracy apostołskiej”, Rzym 6 IV 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 25; *Nauczanie papieskie II*, 1, 1979, dz. cyt., s. 341–344.

Ku czci patrona Polski katolickiej do pielgrzymów polskich Rzym 16 V 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, s. 26–27; *Nauczanie papieskie II*, 1, dz. cyt., s. 495–497.

29 V 1979: ustanowienie wspomnienia liturgicznego bł. Jadwigi w archidiecezji krakowskiej na dzień 17 lipca przez Kongregację ds. Sakramentów i Kultu Bożego.

31 V 1979: Kongregacja ds. Sakramentów i Kultu Bożego zatwierdza polskie tłumaczenie tekstów liturgii mszalnej i brewiarzowej.

„Jedność duchowa chrześcijańskiej Europy”, homilia w czasie Mszy św. w katedrze gnieźnieńskiej, Gniezno 3 VI 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 27–28; *Nauczanie papieskie II*, 1, 1979, dz. cyt. s. 625–627.

„Krzyż przemienia cierpienie ludzkie”, podczas Apelu Jasnogórskiego, Jasna Góra 4 VI 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 29; *Nauczanie papieskie II*, 1, 1979, dz. cyt., s. 628–630.

Pozdrowienie Prezbiterium i Ludu Bożego w katedrze wawelskiej Kraków 6 VI 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 29–31; *Nauczanie papieskie II*, 1, 1979, dz. cyt., s. 675–677.

Kraków 8 VI 1979, Jan Paweł II odprawia Mszę Świętą o bł. Jadwidze królowej w katedrze wawelskiej. Homilia: „Siedem lat pracy wspólnotowej dla aktualizowania Kościoła lokalnego” na zakończenie Synodu Archidiecezjalnego.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 32; *Nauczanie papieskie II*, 1, 1979, dz. cyt., s. 689–690.

Hołd dla wielkiej przeszłości krakowskiej *Alma Mater*. Do Papieskiego Wydziału Teologicznego, Kraków 9 VI 1979.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 32–34; *Nauczanie papieskie II*, 1, 1979, dz. cyt., s. 697–698.

26 X 1979, Kongregacja ds. Sakramentów i Kultu Bożego, na prośbę Episkopatu, rozszerza na wszystkie diecezje Polski „Wspomnienie Błogosławionej Jadwigi Królowej”

29 X 1979, Kongregacja ds. Sakramentów i Kultu Bożego na prośbę przełożonych zakonów franciszkańskich rozszerza „Wspomnienie Błogosławionej Jadwigi Królowej” na wszystkie kościoły tego zakonu.

1980

„Eucharystia źródłem braterstwa w świecie”, homilia podczas Mszy św. w Kurytybie (Brazylia) 6 VII 1980.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 35; *Nauczanie papieskie*, t. III, 2, 1980 (lipiec–grudzień), Poznań 1986, s. 78–82.

List do Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie z okazji inauguracji nowego roku akademickiego, Watykan 10 X 1980.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 35–36; „L'Osservatore Romano” 1 (1980) nr 11, s. 23.

1981

List Ojca Świętego do Kościoła w Polsce na sześćsetlecie Jasnogórskiego Obrazu, Watykan 8 XII 1981.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 36–39, „L'Osservatore Romano” 3 (1982) nr 1, s. 1.

Beata Hedvigis. Motu proprio Jana Pawła II ustanawiające Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie, Watykan 8 XII 1981.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 40–42; *Wybór Listów Ojca świętego Jana Pawła II*, t. 2, Kraków 1997, s. 749–752.

Modlitwa Jana Pawła II za Ojczyznę, Watykan 24 III 1982.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 42–43; *Bądź z nami w każdy czas. Modlitwa Jana Pawła II za Ojczyznę*, Libreria Editrice Vaticana 1983, s. 19.

Modlitwa Jana Pawła II za Ojczyznę, Watykan 25 VIII 1982.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 43; *Bądź z nami w każdy czas!*, dz. cyt., s. 51–52.

List Jana Pawła II na inaugurację roku akad. 1982/1983, Watykan 17 X 1982.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 44–45; „*Biuletyn PAT*” 1 (1982/83), s. 48–49.

Audycja delegacji Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Przemówienie Ojca Świętego, Watykan 10 XI 1982

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 45–46; „*L’Osservatore Romano*” 3 (1982) nr 10, s. 12; „*Biuletyn PAT*” 1 (1982/1983), s. 25–26.

Święta Anna źródłem natchnienia w życiu rodzinnym i społecznym, Góra Świętej Anny 21 VI 1983.

Druk w: *O świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 46–47; *Pokój tobie, Polsko! Ojczyzno moja! Jan Paweł II znów na Polskiej Ziemi*, Libreria Editrice Vaticana 1983, s. 165–166.

Wezwani do zwycięstwa mocą wiary, nadziei i miłości, Błonia Krakowskie 22 VI 1983.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 47–48; *Pokój tobie, Polsko! Ojczyzno moja!*, dz. cyt., s. 185–187.

„Szczęśliwa fundacja królów polskich”, Uniwersytet Jagielloński 22 VI 1983

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 49–51; *Pokój tobie, Polsko! Ojczyzno moja!*, dz. cyt., s. 165–166.

„Dopełnienie mojej radości”, zakończenie Synodu Prowincjalnego Metropolii Krakowskiej, Kraków 22 VI 1983.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 52; *Pokój tobie, Polsko! Ojczyzno moja!*, dz. cyt., s. 207–210.

„Obecność prastarej teologicznej Uczelni w środowisku uniwersyteckim Krakowa”, do Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 22 VI 1983.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 52-53, *Pokój tobie, Polsko! Ojczyzno moja!*, dz. cyt., s. 56-57.

1984

List na inaugurację roku akad. 1984/1985 Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Watykan 1 X 1984.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 54; „Biuletyn PAT” 3 (1984/1985), s. 37-38.

1986

„Sercem jestem przy grobie Królowej Jadwigi”, przemówienie do Polaków po Mszy św. w uroczystość bł. Jadwigi Królowej, Castel Gandolfo 17 VII 1986.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 55-56; „Kronika Rzymska” 5 (1986) nr 49/50, s. 4-5.

Deklaracja o Błogosławionej Jadwidze Królowej Polski, Watykan 8 VIII 1986.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 57-58; „Analecta Cracoviensia” 19 (1987), s. IX-XI; *Jubileusz...*, dz. cyt., s. 121-123.

1987

Sescentesima Anniversaria. List apostolski z okazji sześćsetlecia chrztu Litwy, Watykan 5 VI 1987.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 59-61, „L'Osservatore Romano” 8 (1987) nr 7, s. 12-13.

„Miasto mojego życia, miasto naszych dziejów”, Błonia krakowskie 10 VI 1987.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 61-64; *Do końca ich umiłował. Trzecia wizyta duszpasterska w Polsce 8-14 czerwca 1987 roku*, Libreria Editrice Vaticana 1987, s. 93-99.

Kraków - katedra na Wawelu 10 VI 1987, Jan Paweł II dokonuje uroczystej elewacji relikwii, celebrując Najświętszą Ofiarę przy Ołtarzu Chrystusa Ukrzyżowanego i wygłasza Homilię: „Bądź pozdrowiony, Krzyżu Chrystusa”

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 65-67; *Do końca ich umiłował*, dz. cyt., s. 100-103.

„Natchnienie polskich sumień”, przemówienie Ojca Świętego przed Apelem Jasnogórskim, Jasna Góra 12 VI 1987.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, s. 68; *Do końca ich umiłował*, s. 181-187

„Oby moje posługiwanie na ziemi ojczystej przyniosło dobre owoce”, Watykan 17 VI 1987.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 69; *Do końca ich umiłował*, dz. cyt., s. 257-260.

„Dziękujmy Bogu za owoc jej posługiwania” W uroczystość bł. Jadwigi Królowej, Castel Gandolfo 17 VII 1987.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 69; „Kronika Rzymska” 5 (1987) nr 61/62, s. 6.

„Więź ze społeczeństwem” Do biskupów metropolii krakowskiej podczas wizyty *Ad limina*, Watykan 12 XI 1987.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 70; „L’Osservatore Romano” 8 (1987) nr 11-12, s. 5-6.

1988

List apostolski *Mulieris dignitatem* Ojca Świętego Jana Pawła II z okazji Roku Maryjnego, Watykan 15 VIII 1988.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 71-73; *O godności i powołaniu kobiety*, Libreria Editrice Vaticana 1978, s. 101.

„Czemu służy Fundacja” Audjencia dla Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II, Watykan 29 IX 1988.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 74; „L’Osservatore Romano” 9 (1988) nr 81, s. 132; „Kronika Rzymska” (1988) nr 75, s. 16.

Telegram na inaugurację roku akad. 1988/1989 Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Watykan 20 X 1988.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 75; „Biuletyn PAT” 7 (1988/1989), s. 16.

1989

„Którzy Ojczyznę prawdziwie miłowali” Do pielgrzymów przybyłych na beatyfikację Franciszki Siedliskiej, Watykan 24 IV 1989.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 76-77; „L’Osservatore Romano” 10 (1989) nr 4 s. 17, 32.

1990

Telegram na inaugurację roku akad. 1990/1991 Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Watykan 19 X 1990.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 77; „Biuletyn PAT” 9 (1990/1991), s. 28–29.

1991

„Dzień, na który czekałem”, poświęcenie nowej siedziby Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków – Dom Jana Długosza, 13 VIII 1991.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 78, „L'Osservatore Romano” 12 (1991) nr 8, s. 6.

„Próby i zwycięstwa wiary naszego czasu”, homilia wygłoszona podczas Mszy św. beatyfikacyjnej Sługi Bożej Anieli Salawy, Kraków – Rynek Główny, 13 VIII 1991.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 79–80; „L'Osservatore Romano” 12 (1991) nr 8, s. 7–8.

„Seminarium musi formować kapłanów mocnych odważnych i świętych”, przemówienie podczas poświęcenia Seminarium Częstochowskiego, Częstochowa 15 VIII 1991.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 81; „L'Osservatore Romano” 12 (1991) nr 8, s. 38–39.

1992

Telegram na inaugurację roku akad. 1992/1993 Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Watykan 1 X 1992.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 82; „Biuletyn PAT” 11 (1992/1993), s. 36–37.

1993

„Polacy i Litwini są powołani do współpracy”, spotkanie z Polakami w kościele Świętego Ducha, Wilno 5 IX 1993.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 82–84; „L'Osservatore Romano” 14 (1993) nr 12, s. 19–20.

Przemówienie po otrzymaniu medalu *Cracoviae Merenti*, Watykan 24 X 1993.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 84–85,
„L'Osservatore Romano” 14 (1993) nr 12, s. 48.

1996

10 VI 1996: udzielenie zgody papieża Jana Pawła II na kanoniczne badanie domniemanego cudownego uzdrowienia pani Anny Romiszowskiej z 1950 r.

Druk w: *Positio Super Miraculo*, Roma 1997, p. 29.

„Błogosławieństwo Jana Pawła II dla parafii Kraków – Krowodrza”,
Watykan, 17 VII 1996.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 86.

Audycja generalna Watykan 10 IX 1996.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 87; „L'Osservatore Romano” (1996) nr 10, s. 1.

Watykan 17 XII 1996, dekret Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o heroicznosci cnót bł. Jadwigi Królowej.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 89–90; AAS 89:1997, nr 6, s. 423–426; M. Machejek, *Święta Jadwiga Królowa Polski*, dz. cyt., s. 90–96; *Jubileusz...*, dz. cyt., s. 137–140.

1997

Watykan 8 IV 1997, dekret Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o cudownym uzdrowieniu pani A. Romiszowskiej.

Druk w: AAS 89:1997, s. 810–811; *Jubileusz...*, dz. cyt., s. 141–143.

Watykan 22 V 1997, konsystorz kardynałów, arcybiskupów i biskupów, na którym Jan Paweł II zapowiada kanonizację bł. Jadwigi Królowej, Kraków – Błonia 8 VI 1997, kanonizacja bł. Jadwigi Królowej.

Druk w: AAS 90:1998, s. 825–827; *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 91; *Jubileusz...*, dz. cyt., s. 151–156.

„Orędzie Jadwigi: miłować i służyć”, homilia w czasie Mszy świętej kanonizacyjnej, Kraków – Błonia 8 VI 1997.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 92–96; „L'Osservatore Romano” R 137 (1997), nr 134, s. XXIV–XXV; *Jan Paweł w Polsce (31 maja – 10 czerwca 1997). Przemówienia, homilie*, Kraków 1997, s. 161–169; AAS 90:1998, s. 393–399; *L'Insegnamenti* 20:1997, s. 1447–1454, *Jubileusz...*, dz. cyt., s. 144–150.

Od naszej wiary i od naszej miłości zależy czy Ewangelia wyda owoce we wszystkich dziedzinach życia. Modlitwa „Anioł Pański”, Kraków - Błonia 8 VI 1997.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 97; „L'Osservatore Romano” 137 (1997), nr 134, s. XXV; *Jan Paweł II w Polsce...*, s. 169-170; *L'Insegnamenti* 20 (1997), s. 1455-1458.

„Człowiek musi znaleźć w Kościele przestrzeń do obrony przed złym użyciem swej wolności”, orędzie do biskupów polskich, Kraków 8 VI 1997.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 100; „L'Osservatore Romano” R 137 (1997), nr 134, s. XXIV-XXV; *Jan Paweł II w Polsce...*, dz. cyt., s. 169; *L'Insegnamenti* 20 (1997), s. 1459-1464.

„Relatywizm etyczny stanowi zagrożenie nie tylko dla nauki, ale wprost dla człowieka”, spotkanie z rektorami wyższych uczelni w Polsce, Kraków - Kolegiata św. Anny 8 VI 1997.

Druk w: *O Świętej Jadwidze Królowej Polski mówią...*, dz. cyt., s. 98-99; „L'Osservatore Romano” 137 (1997), nr 134, s. XXVII-XXVIII; *Jan Paweł II w Polsce...*, dz. cyt., s. 180-188; *L'Insegnamenti* 20 (1997), s. 1465-1474.

Kraków - Krowodrza 9 VI 1997.

Druk w: *L'Insegnamenti* 20 (1997), s. 1479-1481.

1998

Wzorem św. Jadwigi Królowej wpatrujemy się w krzyż, Rzym 4 VI 1998.

Druk w: „L'Osservatore Romano” (wyd. polskie) 19 (1998) nr 8-9, s. 51-53; *L'Insegnamenti...*, 21 (1998), s. 1283-1287, *Jubileusz...*, dz. cyt., s. 754-758, *I fedeli della terra di Cracovia e dell'intera Polonia, sull'esempio di Edvige, innalzino i cuori verso la croce e da essa attingano un programma di vita personale e sociale*, „L'Osservatore Romano” 138 (1998), nr 128, s. 1, 4-5.

1999

Usłyszeć „krzyk biednych”. Homilia Jana Pawła II, Elk 8 VI 1999.

Druk w: *I poveri In spirito. Uomini aperti alle grandi cose di Dio*, *L'Insegnamenti* 22 (1999), t. 1, s. 1253; „Niedziela” 1999, nr 25, s. 16-17.

Stary Sącz 16 VI 1999, kanonizacja św. Kingi.

Druk w: AAS 91: 1999, s. 1056-1062.

Przekażmy przyszłym pokoleniom dziedzictwo wiary – przemówienie w czasie Pielgrzymki Narodowej Polaków, Rzym 6 VII 2000.

Druk w: „L'Osservatore Romano” 21 (2000), nr 9, s. 16-17, *Siate testimoni della fede di Maria*, „La Traccia” 2000, nr VII-VIII, s. 645-656; *Un programma di evangelizzazione per il Terzo Millennio*, L'Insegnamenti 23 (2000), t. 2, s. 26-31; *E qui presente tutta la nostra storia millenaria*, tamże, s. 33; „L'Osservatore Romano” 21 (2000), nr 9, s. 16-17; „La Traccia” 2000, nr 7-8, s. 645-656.

Polska potrzebuje świątłych patriotów – audycja dla wspólnoty akademickiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzym 11 IX 2000.

Druk w: „L'Osservatore Romano” 21 (2000), nr 10, s. 59-60.

2002

24 II 2002, List sekretarza stanu kard. Angelo Sodano z okazji wprowadzenia relikwii św. Jadwigi do Eger.

Druk w: „Polonia Węgierska” 2002 nr 75, s. 4.

W świetle tych wypowiedzi święta Jadwiga jawi się jako autentyczny wzór humanizmu chrześcijańskiego. Ich Autor wskazuje na wartości, które ukształtowały jej osobowość i bez których także nasz kraj i kontynent nie może zachować swojej tożsamości. Jej wzór jest nadal aktualny. Nasza przyszłość zależy od tego, czy (...) potrafimy zrozumieć do końca tajemnicę jej wielkości i przeszczepić ją na swoje życie, czy pójdziemy szlakiem tej duchowej wielkości, który Jadwiga nam ukazała⁷. Jest nam droga ze względu na swoją świętość. Nadała nowy wymiar naszym dziejom, dziejom naszego narodu i państwa, dziejom Kościoła i chrześcijaństwa, dziejom kultury chrześcijańskiej i polskiej, dziejom duchowym człowieka⁸. Tym też powodowane było wyjątkowe zaangażowanie w doprowadzenie do chwały ołtarzy św. Jadwigi Królowej ze strony krakowskiego Pasterza, Stróża jej relikwii w wawelskiej katedrze.

⁷ O Świętej Jadwidze..., dz. cyt., s. 250.

⁸ Tamże, s. 262.

St. Queen Jadwiga in Addresses and Efforts of Karol Wojtyła - John Paul II Summary

In the light of John Paul II's statements, St. Queen Jadwiga is a genuine example of Christian humanism. She points the values which shaped her personality and without which our country or continent cannot preserve their identity. Her example is still up-to-date. Our future depends on whether we will be able to understand fully the mystery of her greatness and replant it in our lives, whether we will follow the way of this spiritual greatness which Jadwiga showed us. She is dear to us because of her sainthood. She gave a new dimension to our history, to the history of our nation and country, the history of the Church and Christianity, the history of Christian and Polish culture, the history of man's spiritual development. This was also the reason why the Cracow Shephard and Guardian of her relics in the Wawel Cathedral was exceptionally involved in bringing St. Queen Jadwiga to the glory of the altar.